

Technische vragen en antwoorden Commissie Waterketen op 26 augustus 2026

6a Opgaven Waterketen: strategie influentbeleid

Fractie Partij voor de Dieren

Vraag 1: In de Influent Strategie wordt gesteld dat het geactualiseerde beleid eind 2027 'per direct' in werking treedt, zodat lozers 'voldoende tijd' krijgen om zich aan te passen. In de onderbouwing (op bladzijde 18) wordt voorgesteld de overgangstermijn te beperken tot maximaal 2 periodes van 5 jaar (dus, 10 jaar). Betreft dit een voorbeeld, of vormt 2037 daarmee dus het uiterste jaar waarop lozers aan de nieuwe eisen moeten voldoen?

Antwoord: Het is een voorbeeld. Het AB moet in 2027 kiezen welk overgangstermijn het wil hanteren bij bestaande en aangepaste vergunningen. Het AB zou kunnen kiezen de overgangstermijn aan te passen. Bijvoorbeeld: kortere termijnen te hanteren voor bedrijven die al jaren bezig zijn aan bestaande wettelijke en vergunningseisen te voldoen maar ze nog niet doen en 5 of 10 jaar afspreken voor bedrijven wiens vergunning wordt aangepast als gevolg van de nieuwe eisen.

Vraag 2: Het welslagen van de strategie is volgens de adviesnota 'totaal afhankelijk' van extra inzet van OMWB, gemeenten en provincie. Hebben onze medeoverheden, mét de aangeboden ondersteuning, toegezegd dat zij deze extra inzet gaan leveren? Zou het helpen als het advies van het waterschap bij indirecte lozingen voortaan als bindend wordt opgevat?

Antwoord: Een bindend advies aan OMWB/gemeenten vereist een verandering van de Omgevingswet of verankering in provinciale en gemeentelijke omgevingsinstrumenten.

In de huidige praktijk wordt het advies van het waterschap door de OMWB overgenomen. In het convenant van het waterschap met de OMWB is geregeld dat de OMWB het advies van het waterschap overneemt. Daar is het ook geregeld dat als de OMWB ons advies neerlegt, het waterschap alsnog een zienswijze indient en waar nodig een rechterlijke procedure wordt gestart.

Vraag 3: Er wordt overwogen aansluitvergunningen te herintroduceren bij de gemeentelijke rioolaansluitpunten op het systeem van het waterschap. Moet dit zo worden gelezen dat het waterschap strengere eisen overweegt te stellen aan gemeenten? Hoe verhoudt dit zich tot de acceptatieplicht van het waterschap?

Antwoord: Aansluitvergunningen zijn een laatste middel als het samenwerkingsbeleid en verankering in omgevingsinstrumenten onvoldoende zouden werken. In zo'n vergunning kan het waterschap de eisen van het acceptatiebeleid voor niet huishoudelijke stoffen verankeren. De gemeenten en de omgevingsdienst hebben dan een betere juridische grond om aanvragen voor lozingen van niet-huishoudelijk afvalwater in het gemeentelijke riool te weigeren (bron: juridisch advies in "Scherper aan de wind: Koersen op KRW-doelbereik in 2027" van de Universiteit Utrecht in opdracht van de Noord-Brabantse WaterschapsBond, 2023).

Vraag 4: Op bladzijde 25 van het document 'Varianten en onderbouwing' staat in de tabel bij 'Inkomsten totaal' voor de categorie bedrijven dat variant 1 '-50% in 20 jaar' betekent, terwijl variant 2 voor die categorie '+100 à 130% in 20 jaar' betekent. Kunnen deze cijfers nader worden toegelicht? Is daarbij meegenomen dat bedrijven onder een strenger 'regime' zouden kunnen overstappen van indirecte naar separate lozing, en in het geval dat dat zou gebeuren: is dat per saldo voor- of nadelig voor de doelen van het waterschap?

Antwoord: De 50% afname inkomsten vanuit bedrijven in Variant 1, zoals toegelicht op pagina 13, is gebaseerd op een scenario waarbij de helft van de meetbedrijven en alle separate lozers stoppen met lozen richting onze zuiveringen. Het strengere regime geldt zowel voor indirecte als separate lozers: het gaat om KRW schadelijke stoffen te weren en niet om wie betaalt. Het overstappen van indirect naar separate lozer heeft geen impact op de inkomsten van het waterschap zolang het waterschap geen extra zuiveringsinspanningen treft om de schadelijke stoffen te verwijderen. De toename aan inkomsten van bedrijven in Variant 2 gaat ervanuit dat de "veroorzakers" de kosten van extra zuiveringstappen voor het verwijderen van schadelijke niet-huishoudelijk stoffen betalen, ongeacht de manier hoe ze lozen (indirect of separaat). Het betreft extra kosten (5de en 6de trap) boven op de kosten noodzakelijk om aan de hogere en nieuwe ERSA eisen te voldoen (3de en 4de trap).

Vraag 5: In Bijlage 1 staat bij Variant 1 als openstaand punt: '*Geen gelijkheidsbeginsel bij aanpak lozers via algemene regels vs. vergunde lozers??*' Op welke termijn wordt deze vraag beantwoord? Is daarvoor wellicht eerst een uitspraak van de rechter nodig?

Antwoord: Deze vraag wordt in het traject samen met de andere waterschappen verder onderzocht. Het juridisch correcte antwoord komt in 2027. In de praktijk worden lozers al met het bestaand beleid anders behandeld: niet vergunningsplichtige bedrijven zijn moeilijk aan te spreken op hun lozing van schadelijke stoffen als algemene regels ruim zijn en de invulling van de zorgplicht onduidelijk blijft. Daarom is het belangrijk dat bevoegde gezagen regels verankeren in hun omgevingsinstrumenten en duidelijkere nationale regels ontvangen over hoe de zorgplicht toe te passen bij niet vergunningsplichtige bedrijven en nog niet genormeerde stoffen.

Fractie BBB

Vraag 1: Welke concrete gevolgen heeft variant 1 voor agrarische bedrijven, voedselverwerkers en andere mkb-bedrijven die afvalwater lozen? Kunnen zij te maken krijgen met strengere acceptatievoorwaarden, extra voorzuivering of hogere kosten, en worden deze gevolgen vooraf inzichtelijk gemaakt?

Antwoord: Alle bedrijven die niet-huishoudelijk achtige afvalwater lozen in het riool moeten voldoen aan Europese en nationale wetgeving. Vergunningsplichtige bedrijven moeten aantonen dat ze maatregelen nemen om aan deze eisen te voldoen. Als ze niet voldoen, kan dit leiden tot aanpassing van hun bedrijfsvoering, extra voorzuivering, aparte industriële zuivering of andere keuzes.

Vele niet vergunningsplichtige bedrijven weten soms niet of ze schadelijke stoffen lozen en hoe schadelijk deze stoffen zijn. Daarom zetten we in om eerst hotspots van schadelijke lozingen op te sporen om daarna het gesprek met bedrijven/bedrijfstaken aan te gaan om ze te informeren en voorlichting te geven om het gebruik van probleemstoffen te vermijden. Deze aanpak staat bekend als "grip op indirecte lozingen" en is landelijk en in het kader van de samenwerking "Schone Maas Waterketen" in 2026 uitgerold. Het is te vroeg om te zeggen welke specifieke bedrijfstaken het betreft en in hoeverre dit tot extra voorzuivering of hogere kosten voor de niet vergunningsplichtige bedrijven betekent.

Vraag 2: Hoe wordt voorkomen dat bedrijven die aantoonbaar zorgvuldig handelen dezelfde beperkingen of kosten krijgen opgelegd als probleemlozers? Wordt voldoende vastgehouden aan maatwerk en het beginsel dat de daadwerkelijke vervuiler betaalt?

Antwoord: De huidige zuiveringsheffing maakt geen verschil tussen indirecte lozers die zorgvuldig handelen en probleem-lozers; het principe "de vervuiler betaalt" wordt nu al onvoldoende toegepast. Daarom is het belangrijk dat probleem lozingen aan de voorkant strenger worden aangepakt.

Vraag 3: Welke bestuurlijke ruimte houdt Brabantse Delta wanneer het gezamenlijke beleid met de andere Brabantse en Limburgse waterschappen in 2027 wordt uitgewerkt? Komt het definitieve acceptatiebeleid, inclusief financiële en economische gevolgen, nog afzonderlijk terug bij het algemeen bestuur?

Antwoord: Brabantse Delta beslist eigenstandig over haar eigen zuiveringsambitie en moment van implementatie daarvan. Wat betreft het gezamenlijk influent acceptatiebeleid, houdt elke waterschap voor zich de ruimte om te beslissen over de specificatie van stoffeneisen ter bescherming van hun eigen assets en zuivering- en circulaire processen nu en in de toekomst. Andere aspecten waar Brabantse Delta zelf over mag beslissen zijn de manier van verankering van het beleid in eigen instrumenten (b.v. de Waterschapsverordening, keur, aansluitvergunningen), moment van in werking treden van het beleid, overgangstermijnen voor aanpassingen van bedrijven aan nieuwe eisen, mate van samenwerking met de omgevingsdienst Midden West Brabant en differentiatie van tarieven als dat op termijn wettelijk mogelijk wordt. Het definitieve acceptatiebeleid, inclusief financiële en economische gevolgen komt terug in het AB medio 2027.

Vraag 4: Pagina 3 van bijlage "Influent strategie Brabantse Delta 2026" derde bolletje met tekst "Acceptatie influent (of niet). Wanneer is "of niet" aan de orde? Hoe vaak komt dat voor? Wat gebeurt er met het afgewezen deel van het influent? Waar gaat dat naartoe?

Antwoord: Lozingen waarbij de concentratie van prioritaire stoffen de wettelijke grenzen overtreden of onze zuiveringsprocessen schaden worden bij nieuwe vergunningen niet geaccepteerd. Bijvoorbeeld: nieuwe lozers van PFAS, nieuwe of oude lozers van bromide

bij zuiveringen waar ozon straks wordt gebruikt om medicijnresten te verwijderen. Bedrijven kunnen hun processen aanpassen, zelf of samen met andere bedrijven industrieel afvalwater (voor)zuiveren. Als ze zelf (voor)zuiveren kan het industrieel effluent, mits acceptabel voor KRW, op oppervlaktewater of als restlozing alsnog richting een RWZI's worden geloosd.

Vraag 5: Pagina 4 van zelfde bijlage staat genoteerd "na evaluatie van het succes van deze strategie in 2032": wat doen we als deze strategie géén succes oplevert? Weten we dat al eerder? Wat zijn dan de te nemen stappen? (met andere woorden is er een "plan B"?)

Antwoord: Het waterschap kan al vanaf 2027 onderzoeken starten en business cases uitwerken voor de eventueel noodzakelijke uitbreiding van zuiveringstappen zoals genoemd in Variant 2. Hetzelfde geldt als het gaat om overleg met de grote lozers om bijvoorbeeld nieuwe industriële afvalwaterzuiveringen bij industriële agglomeraties te onderzoeken. Dit alles zodat als de strategie in 2032 onvoldoende succesvol lijkt de noodzakelijke investeringen al in het Waterbeheerprogramma 2034-2039 worden opgenomen ten einde deze investeringen te realiseren vóór 2039 en 2045.

Fractie Water Natuurlijk

Onze fractie heeft naar aanleiding van de tekst voor video-presentatie influentbeleid (welke video presentatie wij nog niet hebben aangetroffen) een aantal vragen vooraf.

De videopresentatie is te zien in de Youtube link bij Agendapunt 6.a.

Videopresentatie: <https://youtu.be/x8aVkJWiHRY>.

Vraag 1: Dia 12 laatste bullet: evaluatie in 2032: is er dan nog voldoende tijd om (technische) maatregelen te treffen om in tijdig, dus voor 2039 hieraan te voldoen?

Antwoord: Het waterschap kan al vanaf 2027 onderzoeken starten en business cases uitwerken voor het eventueel noodzakelijke uitbreiding van zuiveringstappen zoals genoemd in Variant 2. Hetzelfde geldt als het gaat om overleg met de grote lozers om bijvoorbeeld nieuwe industriële afvalwaterzuiveringen bij industriële agglomeraties te onderzoeken. Dit alles zodat als de strategie in 2032 onvoldoende succesvol lijkt al in het volgende Waterbeheerprogramma investeringen te realiseren vóór 2039 en 2045.

Vraag 2: Dia 13: tweede bullet: influent acceptatiebeleid treedt in 2027 direct in werking? Hoe wordt dat dan al in 2027 al toegepast en zijn we daartoe in staat? Wat betekent dit naar verwachtingsmanagent naar bedrijven die een vergunning (nodig) hebben en daarmee al aan de slag zijn?

Antwoord: Dat het nieuwe acceptatiebeleid per direct zo snel mogelijk in werking treedt is belangrijk voor het uitreiken van nieuwe vergunningen en herziening van vergunningen zowel door het waterschap zelf als door de omgevingsdienst. Het uitreiken van vergunningen is een reguliere taak. Zowel het waterschap als de OMWB zijn uitgerust om dit tijdig te doen. Bedrijven die nu al in gesprek met het bevoegd gezag zijn om een vergunning te krijgen, zullen tijdig worden geïnformeerd over de

voor hen eventuele benodigde aanpassingen aan de aanvraag en voldoende tijd krijgen om dit te doen.

Vraag 3: Dia 13, derde bullet: intensivering VTH en monitoring: wat betekent dit op basis van de huidige capaciteit en wat is er extra nodig aan capaciteit en is deze te verkrijgen?

Antwoord:

De concrete capaciteit behoefte wordt begin 2027 in overleg met de Omgevingsdienst bepaald. Voor de strategie hebben we de extra benodigde capaciteit (4 à 5 FTE) en uitgaven voor monitoring t.b.v. opsporing en voorlichting ingeschat (€ 0,4 à 0,5 miljoen). Voor het invullen van extra capaciteit denken we ook aan scholing/herscholing van (eigen)personeel en inzet van nieuwe technieken.

Vraag 4: Dia 13, vierde bullet: wat zijn de juridische mogelijkheden? Wat betekent dit voor de inrichting en documentatie van de administratie?

Antwoord: Het beleid maakt gebruik van de mogelijkheden in de geldende wetten en de huidige inrichting en documentatie van de administratie. Wel zullen de omgevingsdienst en Brabantse Delta meer monitoringsgegevens met elkaar uitwisselen.

Vraag 5: Dia 13, vijfde bullet : minder inkomsten: graag nader duiden waardoor dit komt?

Antwoord: Bij een strengere influent beleid zullen de omgevingsdienst en het waterschap mindere lozingen accepteren dan nu het geval is als ze KRW schadelijke stoffen bevatten. De bedrijven kunnen hun effluent voorzuiveren, kiezen om zelf te zuiveren en in het oppervlaktewater te lozen of te stoppen met lozen. Als een deel van de lozingen door bedrijven stopt, betekent dit dat de inkomsten uit bedrijven verminderen. De vervallen inkomsten worden dan gecompenseerd door andere gebruikers.

Vraag 6: Dia 13, laatste bullet: landelijk vooroplopen? Dit speelt bij alle waterschappen volgens ons? Wat de UvW/Stowa? Wat zijn de risico's van voorop lopen? En wat zijn de kansen?

Antwoord: Dit probleem speelt bij meerdere waterschappen, maar de situaties variëren per waterschap. De Unie van Waterschappen stelt de "bron en lozing aanpak voorop" als uitgangspunt, wat overeenkomt met de essentie van onze influent strategie. De Stowa ondersteunt deze aanpak in landelijke trajecten. De Stowa coördineert ook onderzoeken om behandeling van probleem stoffen zoals PFAS bij de bron aan te pakken. Vooroplopen op de aanpak van probleem stoffen in indirecte en separate lozingen verkleint het risico om grote publieke investeringen te moeten doen om stoffen uit industriële afvalwater te verwijderen.